

Villberga hembygdsförening

År 1876 invigdes järnvägen och då även stationshuset i Grillby. Samhället blev en centralort i Trögden. Här hölls kreatursmarknader, auktioner och utställningar och affärslivet blomstrade. Järnvägsstationen togs ur bruk år 1973 och sedan dess har inga tåg stannat i Grillby. Stationshuset kom att hyras ut men både 1993 och 2010 var en rivning hotande nära. Rivningsbesluten upphävdes i sista stund och 2011 kunde en privatperson köpa byggnaden.

Idag är det en affär i bottenvåningen och i den gamla bostaden på andra våningen finns Tantverket. Ett par dagar i veckan träffas man här för att handarbeta. Alla är välkomna och besökaren kan få prova på vävning, stickning eller knyppling eller få hjälp med att lappa och laga kläder. I sann återbruksanda finns här även loppis och försäljning av hantverk.

Fotograf okänd, Järnvägmuseet. Text Ann Österberg.

I januari 1904 registrerades "Aktiebolaget Grillby Metallfabrik" hos Kungliga Patent och registreringsverket. Verkstaden låg i en smedja där det tidigare tillverkats rörtänger. Grillby Metallfabrik anställde arbetare från Skultuna Mässingsbruk i Västmanland. Mellan 1903 och 1906 flyttade 34 mässingsarbetare från Skultuna till Grillby. Tillverkningen i Grillby påminde mycket om den i Skultuna. De gjorde ljusstakar och kandelabrar, bläckhorn och fotogenlampor, elektriska lampor och mycket annat. På fotografiet är de anställda uppställda framför fabriksfasaden. Den 11 januari 1909 försattes fabriken i konkurs. I Enabygdsarkivet i Grillby har Villberga hembygdsförening en samling av föremål tillverkade vid metallfabriken. Där finns också uppgifter om tillverkningen och om arbetarna.

Foto och text Ann Österberg.

Här går E18, vägen mellan Oslo och Stockholm. Bilden är tagen från Skäggesta gård över den breda svackan och höjden på andra sidan. Längst ner i svackan löper Fiskviks kanal och inte långt bort ligger Sisshammarsviken. Vi är i gränstrakterna mellan Litslena och Villberga socken. Ända in i slutet av järnåldern var här en långsträckt grund Mälärvik.

När E18 byggdes ut till motorväg visade de arkeologiska undersökningarna att här, vid påfarten mot Stockholm, låg en boplats redan på järnåldern. Lämningar från bronsåldern finns men stolphål, rester efter härdar, avfallsgropar och keramik visade på att här har människor bott från yngre romersk järnålder omkring år 200 e.Kr. fram till vikingatid vid 1000-talet e.Kr.

Foto och text Ann Österberg.

På Grillbyängen växer de nya villorna upp i en rask takt. Den första detaljplanen för området antogs år 2009. Här planeras för runt 120 villor och flerbostadshus. I augusti 2019 finns det åtta parhus och 28 villor på området. Grillbyborna kallar åkern där villaområdet växer upp för Sörskogs gårde eftersom det var åkermark som ligger mellan den gamla byn och utmarken Sörskog.

På gränsen mellan villaområdet och den öppna ytan i bildens förgrund som gränsar till den äldre bebyggelsen, går ett dike. Förr svämmade det ofta över och vid 1900-talets början lär man ha kunnat åka skridskor härifrån och ända ner till Mälaren.

Foto och text Ann Österberg.